

ellers vilde det ganske vist være vanskeligt at indlade sig med det private Værft; men det maatte vel lade sig ordne. — At man alligevel vilde behøve Marinens Teknikere, er der ingen Tvivl om. Det er nemlig klart, at man paa det private Værft maa savne den fornødne militære Dygtighed til at bedømme, hvad et Skib kan præstere som Krigsskib. At man for at kontrollere Bygningerne altsaa maatte anvende militære Teknikere, er imidlertid sin Sag, idet jeg beder erindret, at de militære Teknikeres Lønning og Underhold er en saa forsvindende Sum mod det, der isvrigt anvendes paa Værftet, at dette Punkt ikke vilde frembyde nogensomhelst Vanskelighed. Dette med Hensyn til Værftet og de nye Indretninger.

Den høitærede Minister yttrede dernæst, at han var bleven meget overrasket ved at høre Udvalget udtale, at man i England var slaaet ind paa den Vej at lade bygge paa private Værfter og at nedlægge Regjeringsværfterne. Jeg veed nu ikke ret, om den høitærede Minister bekræftede eller drog i Tvivl min Meddelelse om, at Woolwich- og Deptford Værfterne ere nedlagte; men bekræftede han den, syntes han allerede derved at have bekræftet Rigtigheden af min Bemærkning om, at man er slaaet ind paa den Retning. Hvad der efter mit Begreb imidlertid er meget mere talende i saa Henseende, det er i hvilket Forhold man i den senere Tid har bygget Sernskibe paa Regjeringens og paa private Værfter. Der udkommer nu hvert Aar en maritim Kalender for England, som jeg i den Anledning har gennemgaaet — jeg bemærker, at det ellers ikke let vilde være faldet mig ind at undersøge den — for saaledes at kunne danne mig et nøiagtigt Begreb om Forholdene, og efter den er Forholdet dette, at  $\frac{3}{5}$  af Englands Sernskibe ere byggede paa de 5 engelske Regjeringsværfter, som ere tilbage, medens  $\frac{2}{5}$  ere byggede paa private Værfter. Og jeg beder derhos bemærket, at de allerstørste engelske Panterskibe — jeg skal f. Ex. nævne „Black Prince“, „Warrior“ og „Zincourt“ — ere byggede paa private Værfter, Skibe, der ere verdensberømte for deres Kraft og Størrelse. Jeg tror, at den høitærede Minister vil ind-

rømme mig, at man for en Del Aar tilbage, da man endnu kun byggede Trælinieskibe, vilde have forundret sig meget, hvis den engelske Marine havde tænkt paa at bygge saadanne paa private Værfter, og jeg tvivler om, at det nogenstunde har været Tilfældet. Men altsaa er der i England sket en Overgang fra den Tilstand, hvor Marinen selv byggede Alt, til den nuværende, hvor den kun bygger  $\frac{3}{5}$  mod  $\frac{2}{5}$ , der bygges paa private Værfter. Jeg tror saaledes, at Udvalget har været berettiget til at udtale, at man i England er slaaet ind paa en saadan Forandring. Naar den høitærede Minister endnu nævnte, at England har 13 kongelige Etablissementer rundt om i Kolonierne, da synes dette mig ikke at være et Argument imod, hvad der af mig er sagt; thi det ligger naturligtvis i, at den engelske Marine har Etablissementer i fremmede Farvande og altsaa er nødt til ogsaa at have Etablissementer der, hvor Reparationer kunne foretages, da man selvfølgelig ikke kan sende Skibene hjem for enhver Reparations Skyld. Men at der virkelig skulde bygges Panterskibe f. Ex. paa Malta til den engelske Regjering, det tillader jeg mig meget at betvivle. Det er altsaa nærmest kun Reparationsstationer, som vistnok ogsaa andre Regjeringer end den engelske ere i Besiddelse af.

Dette var nu de to af den, ærede Minister omtalte Grunde, og dermed kan jeg jo sige, at have udtomt de Grunde, som Udvalget har berørt eller i alt Fald sluttet sig om. Jeg maa imidlertid tillade mig som Medlem af Salen, altsaa ikke som Ordfører, endnu at bemærke, at der for mig er et ikke uvæsentligt Moment tilstede i denne Sag, og det er nemlig, det, at man jo for Dieblikket her hos os har truffet Anstalter til at lade en stor og udmærket dreven Skibsbygningsforretning gaa over til et meget stort Aktieforetagende. Det er aabenbart, at der herved synes at gives Regjeringen en Leilighed til at sikke sig, at det kongelige Skibsbyggeri for Marinen kan komme til at nyde en saadan Garanti og ske under et saadan Tilsyn og overhovedet paa saa gode Betingelser, at det vel kunde overdrages til et saadant privat Skibsbyggeri, som derhos ad denne Vej vilde kunne slaa for en saadan Fabrik hidtil ukjendte